

Dordogne • Lot • Périgord

Domme, Rue de la Porte-Delbos
H.Lenain / hemis.fr

De regio's in deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1 Sarlat en de Périgord Noir	blz. 91
2 Bergerac en de Périgord Pourpre	blz. 177
3 Périgueux en de Périgord Blanc	blz. 211
4 Brantôme en de Périgord Vert	blz. 237
5 Figeac en de Haut-Quercy	blz. 275
6 Cahors en de Bas-Quercy	blz. 375

Inhoud

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ... 6

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips..... 12

NAAR DE PÉRIGORD EN DE QUERCY

Met de auto 16

Met de trein..... 17

Met het vliegtuig..... 17

VOOR HET VERTREK

Jaargetijden 18

Nuttige adressen..... 18

Overnachten 19

Uit eten 21

DE PÉRIGORD EN DE QUERCY VAN A TOT Z

Rubrieken
in alfabetische volgorde..... 21

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden
en activiteiten..... 25

MEMO

Evenementen 28

Leestips..... 28

Filmtipse..... 29

PÉRIGORD EN QUERCY ONDER DE LOEP

DE PÉRIGORD EN DE QUERCY VANDAAG

Streekproducten 32

Foie gras 34

Gespecialiseerde bedrijfstakken ... 38

Toerisme 39

GASTRONOMIE

Specialiteiten 41

Wijn 43

PREHISTORIE

De evolutie van de mens..... 46

Van kei tot pijlpunt 50

De eerste onderzoekers 54

Prehistorische kunst..... 55

GESCHIEDENIS

Tot de middeleeuwen 56

Frans-Engelse rivaliteit..... 57

Godsdienstoorlogen 59

Tijd van opstanden 60

Van de 18de eeuw tot nu 60

LANDSCHAP EN NATUUR

Een veelzijdige streek..... 63

Onder de grond..... 68

ARCHITECTUUR EN WOONCULTUUR

Gallo-Romeinse kunst..... 70

Romaanse kunst 70

Gotische kunst 72

De renaissance: de gouden eeuw
van de kastelen 74

Van restauratie tot creatie 75

Wooncultuur..... 75

De bastides 76

ABC van de architectuur..... 80

LITERATUUR

Vernieuwers 86

Liefde, vriendschap en politiek 86

Literair landschap 87

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR

Sarlat-la-Canéda.....	92
De omgeving van Sarlat.....	104
Jardins du Manoir d'Eyrignac.....	116
Beynac-et-Cazenac.....	118
Domme.....	121
Château de Castelnaud.....	126
Jardins de Marqueyssac.....	128
La Roque-Gageac.....	130
Belvès.....	132
Les Eyzies-de-Tayac-Sireuil.....	136
Château de Commarque.....	148
Grotte de Lascaux.....	151
Montignac.....	153
Rouffignac.....	162
Le Bugue.....	165
Terrasson-Lavilledieu.....	170
Château de Hautefort.....	172

2 BERGERAC EN DE PÉRIGORD POURPRE

Bergerac.....	178
Beaumont-du-Périgord.....	190
Monpazier.....	196
Cadouin.....	200
Villefranche-de-Lonchat.....	206

3 PÉRIGUEUX EN DE PÉRIGORD BLANC

Périgueux.....	212
Neuvic.....	231

4 BRANTÔME EN DE PÉRIGORD VERT

Brantôme.....	240
Ribérac.....	253
Aubeterre-sur-Dronne.....	257
Vendoire.....	260
Nontron.....	263
<i>Parc Naturel Régional Périgord-Limousin.....</i>	<i>264</i>
Excideuil.....	269

5 FIGEAC EN DE HAUT-QUERCY

Figeac.....	278
Marcilhac-sur-Célé.....	290
Grotte du Pech-Merle.....	294
Labastide-Murat.....	296
<i>Parc Naturel Régional des Causses du Quercy.....</i>	<i>298</i>
Les Arques.....	301
Gourdon.....	303
Rocamadour.....	310
Gouffre de Padirac.....	323
Souillac.....	326
Grottes de Lacave.....	332
Martel.....	334
Carennac.....	339
Turenne.....	342
Collonges-la-Rouge.....	348
Beaulieu-sur-Dordogne.....	353
Saint-Céré.....	359
Château de Castelnaud-Bretenoux.....	366
Château de Montal.....	368
Assier.....	370

6 CAHORS EN DE BAS-QUERCY

Cahors.....	378
Luzech.....	390
Puy-l'Évêque.....	395
Château de Bonaguil.....	399
De Quercy Blanc.....	402
Montpezat-de-Quercy.....	408
Saint-Antonin-Noble-Val.....	412
Caylus.....	418
Saint-Cirq-Lapopie.....	422

Woordenlijst.....	428
Register.....	440
Kaarten en plattegronden.....	449

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE**

Niet te missen

Château de Castelnaud★★,
uitkijkpost boven de Dordogne
(blz. 126)

De Cathédrale St-Front★★ in
Périgueux, een halte op de weg naar
Santiago de Compostela (blz. 215)

Een keuze uit de mooiste plekjes

De Grotte du Pech-Merle★★★, 16.000 jaar geleden versierd met bizons en mammoeten (blz. 294)

Rocamadour★★★, middeleeuwse stad tegen een rotswand gebouwd (blz. 310)

La Roque-Gageac★★, een middeleeuws dorp dat zich spiegelt in de Dordogne (blz. 130)

De Pont Valentré★★, een vesting die de Lot overspant om Cahors te beschermen (*blz. 384*)

Sarlat-la-Canéda★★★, een middeleeuws juweel in het hart van de Périgord (*blz. 92*)

Figeac★★, dat de herinnering bewaart aan Champollion en de steen van Rosetta (*blz. 278*)

De Jardins d'Eyrignac★★, een verbluffend staaltje van vormsnoeikunst (*blz. 116*)

Lascaux II★★, de 'Sixtijnse Kapel' van de prehistorie (*blz. 151*)

Fotografie:

Blz. 6: A. Chicurel/hemis.fr (boven); S. Sonnet/hemis.fr (onder)

Blz. 7: Cabrol/© Centre de Préhistoire du Pech-Merle, Cabrerets, Lot (linksboven); Rrrainbow/iStock (rechtsboven); Ph. Body/hemis.fr (onder)

Blz. 8: J.-M. Barrère/hemis.fr (boven); P. Jacques/hemis.fr (onder)

Blz. 9: D. Zylberyng/hemis.fr (linksboven); N. Thibaut/Photononstop (rechtsboven); Robert Harding Produc/robertharding/age fotostock (onder)

DE REIS VOORBEREIDEN

PRIJSCATEGORIEËN		
	Overnachten	Uit eten
Goedkoop	tot € 80	tot € 20
Doorsneeprijzen	van € 80 tot € 120	van € 20 tot € 40
Wat meer luxe	van € 120 tot € 160	van € 40 tot € 60
Pure verwennerij	meer dan € 160	meer dan € 60

CAMPINGS

In deze regio is een groot aantal campings te vinden, maar omdat kamperen hier erg populair is, is het toch raadzaam tijdig te reserveren.

 Raadpleeg de **Michelin Campinggids Frankrijk**.

BOOTVERHUUR

U kunt de rivier de Lot op een bijzondere manier verkennen door een kajuitboot te huren (geen vaarbewijs vereist, meestal voor zes tot acht personen). De Lot is bevaarbaar van Luzech tot Cénevières (75 km).

BabouMarine – Port St-Mary - 46000 Cahors - ☎ 05 65 30 08 99 - www.baboumarine.com.

Le Boat – Le Grand Bassin - BP 1201 11492 - Castelnaudary - ☎ 04 68 94 42 80 - www.leboat.fr.

Lot Navigation – Port de Bouziès - 46330 Bouziès - ☎ 05 53 84 72 50 - www.lot-navigation.com.

Les Canalous – Route de Caix - 46140 Luzech - ☎ 03 85 53 76 74 - www.canalous-plaisance.fr.

Uit eten

In het Adresboekje aan het einde van elke beschrijving vindt u onze

selectie restaurants, waaronder restaurants met een streekkeuken, maar ook klassieke en gastronomische restaurants en adressen voor een snel hapje tussendoor.

De gelegenheden zijn ingedeeld naar prijscategorie (*zie tabel hiernaast*), op basis van de minimum- en maximumtarieven in het hoogseizoen.

 Raadpleeg de website **restaurant.michelin.fr** voor een uitgebreider overzicht.

BISTROTS DE PAYS

In de regio Nouvelle-Aquitaine (waar het departement Dordogne toe behoort) ziet u bij sommige cafés en restaurants een bordje 'Café de Pays' of 'Assiette de Pays'. Het is een label voor gelegenheden in kleine dorpen (minder dan 2000 inwoners) die het hele jaar open zijn en waar speciale aandacht uitgaat naar streekgerechten en de ontvangst van gasten. Ze fungeren tevens als toeristisch informatiepunt en zijn vaak het kloppend hart van de gemeenschap, met een programma van activiteiten, verspreid over het jaar. Bovendien vindt u er informatie over de streekproducten die u (vaak mooi gepresenteerd) op uw bord aantreft.

 www.bistrotdepays.com.

De Périgord en de Quercy van A tot Z

Bij de **Comités Départementaux de Tourisme** en de **Comités Régionaux de Tourisme** (zie blz. 18) vindt u brochures over alle activiteiten in de omgeving.

 Sommige brochures kunt u downloaden van hun website.

FIETSEN EN MOUNTAINBIKEN

Departement Dordogne

Er zijn 29 routes uitgestippeld over de weg en over *voies vertes*: Thiviers-St-Pardoux, Sarlat-Cazoulès en door de dalen van de Isle en de Céou. U kunt een kaart downloaden van de website van Dordogne-Périgord (zie blz. 18). In het bos bij Mussidan zijn behalve de wandelpaden ook vijf routes voor mountainbikes uitgezet. In de Périgord Noir is het mogelijk om een elektrische fiets te huren (www.rouelib.fr).

 Op de website van de **Conseil Général de la Dordogne** is informatie te vinden over wandel- en fietstochten, en over tochten te paard of per kano: <http://rando.cg24.fr>.

Departement Lot

In Lot ligt meer dan 60 km fietspad, vooral door de dalen van de Dordogne en de Lot. Naast de *voies vertes* (Cahors-Albas, Albas-Fumel en Aiguillon-Fumel), vindt u hier zo'n 40 mountainbikeroutes en meer dan 35 ideeën voor fietstochten. U kunt deze downloaden van de website van Lot Tourisme (zie blz. 18).

FOIE GRAS

Workshops om foie gras te leren bereiden worden georganiseerd

in boerderijen, gîtes en hotels. Ze duren twee of drie dagen en worden gehouden in het weekend of door de week, van oktober tot maart. De prijs is inclusief de lessen (snijden, bereiden en conserveren), de maaltijden en de overnachtingen. De gans of eend wordt apart betaald.

 Meer informatie over dergelijke workshops is te vinden op de websites van de departementen Lot (zie blz. 18) en Dordogne (zie blz. 18).

KANOËN EN KAJAKKEN

Het departement Dordogne is in Frankrijk de populairste bestemming om te kanoën, vooral op de Vézère, de Isle, de Dronne en de Auvézère.

In de Quercy is de schaduwrijke rivier de Célé, die tussen hoge rots- wanden door stroomt, een waar paradijs voor kanovaarders.

Op de kalme Lot of op de Dordogne (die in het departement Lot wat sneller stroomt) kunt u tochten van meerdere dagen maken.

 'Reistips' (zie blz. 15).

KLIMMEN

In de Périgord Noir vindt u klim- routes bij Bourdeilles en in de buurt van Sarlat. Ook is er de *via ferrata* van de Jardins de Marqueyssac (zie blz. 128). In de Quercy zijn vooral de kalkrotsen langs de Lot (tot aan de samenloop met de Célé) aantrekkelijk voor klimmers.

In het bosrijke departement Dordogne komen ook steeds meer **boomparcoursen**. Kijk op de web-

DE REIS VOORBEREIDEN

MARKTEN	Eekhoortjes- brood (aug.-nov.)	Walnoten (okt.-nov.)	Kastanjes (okt.-nov.)	Foie gras (nov.-mrt.)	Truffels (dec.-mrt.)
Belvès		wo			
Brantôme				vr	
Cahors				za	
Excideuil				do	do
Lalbenque					di
Limogne-en- Quercy					vr
Martel				wo, za	wo, za
Monpazier	dag., afh. van het aanbod				
Montignac		wo			
Périgueux				wo, za	wo, za
Ribérac		vr		vr	
Ste-Alvère					ma
Sarlat-la-Canéda				za	za
Sorges					zo
Thiviers				za	
Villefranche- du- Périgord	dag., afh. van het aanbod		za		

site van het Comité Départemental van Dordogne-Périgord (zie blz. 18).

MARKTEN

Markten met streekproducten –

Landbouwproducenten uit de streek verkopen hun specialiteiten op gezamenlijke markten en zorgen op deze manier zelf voor de promotie van hun kwaliteitsproducten.

 www.marches-producteurs.com.

Avondmarkten – In de zomer zijn er regelmatig avondmarkten, onder meer in Cahors, Figeac, Paunat, Périgueux, St-Avit en St-Céré. De data kunnen per jaar verschillen: inlichtingen bij de toeristenbureaus.

PAARDRIJDEN

Het Comité Départemental du Tourisme van het departement

Dordogne (zie blz. 18) geeft een gratis kaart met rutterroutes uit: 'Périgord à cheval'.

Door de **Lot** loopt een netwerk van 1500 km bewegwijzerde rutterpaden, vooral door het natuurpark Les Causses du Quercy.

 www.ffe.com.

SOUVENIRS

Delicatessen

Zoete lekkernijen – In deze streek worden heel vaak **walnoten** verwerkt: *croquants aux noix* (koekjes uit Rocamadour), *arlequines de Carlux* (notentruffels), *bouchées aux noix* (bonbons), *nogaillous du Périgord* (met pure chocolade).

Kaas – De **cabécou**, het beroemde geitenkaasje uit de Quercy, heeft sinds 1996 de **AOC Rocamadour**.

DE PÉRIGORD EN DE QUERCY VAN A TOT Z

Foie gras en confits – Foie gras van gans of eend, *cuisse de confit*, gevulde ganzennek, gerookte eendenborst.

Truffels – Dit ‘zwarte goud’ geeft al uw schotels een heerlijk aroma, ook al koopt u vanwege de prijs misschien alleen *pelures* (de schillen, die ook een sterke geur en smaak hebben).

Wijn – De **wijnstreek rond**

Bergerac produceert 13 AOC's, waaronder de zoete Monbazillac. Probeer ook de minder bekende wijn van Domme.

Uit de **wijnstreek rond Cahors**, ook een AOC, komen stevige rode wijnen. Verder naar het zuiden zijn de Coteaux-de-Quercy de moeite waard.

Voor in en om het huis

In de Périgord en de Quercy hebben veel kunstenaars en ambachtslieden hun inspiratie gevonden. Vraag de toeristenbureaus naar adressen (zie ook 'Ambachten', rechterkolom).

In **Nontron** zit een experimenteel centrum voor kunst en kunstnijverheid (zie blz. 263), waar kunstenaars uit het noorden van de Périgord een selectie uit hun werk tentoonstellen en verkopen.

SPELEOLOGIE

De belangrijkste locaties bevinden zich onder de *causses* van de Quercy (Rocamadour, Thémines, Caniac-du-Causse, Gramat en Le Bastit).

Fédération Française

de Spéléologie – ☎ 04 72 56 09 63 - www.ffspeleo.fr.

THEMAROUTES

 'Reistips', blz. 15.

Architectuur

Route des Églises Romanes du

Ribéracois – Route langs circa veertig versterkte romaanse kerken. Inlichtingen bij het toeristenbureau van Ribérac (zie blz. 253).

Sentiers Romains en Quercy

Blanc – Romaanse kerken, kapellen en kruisen in de kantons Castelnau-Montratier en Montcuq. Er is een boekje te koop (€ 2) in de toeristenbureaus van Castelnau-Montratier (blz. 402) en Montcuq (blz. 403).

www.pays-des-bastides.com – Bastides en vestingstadjes in het zuiden van de Dordogne.

Ambachten

In de Périgord –

☎ 05 53 31 56 23 - www.artisanat24.com/metiers_art. Er lopen vier routes langs zo'n zestig ateliers: horlogemakers, instrumentbouwers, boekbinders, steenhouders, koperslagers, glasblazers, pottenbakkers, messenmakers, leerbewerkers.

In de Lot – ☎ 05 65 35 13 55 - www.tourisme-lot.com. Deze route loopt langs zo'n dertig ateliers (pottenbakkers, meubelmakers, glasblazers).

Geschiedenis

Routes de St-Jacques en

Limousin – www.chemin-de-st-jacques-voie-de-rocamadour-limousin-haut-quercy.fr. Deze route leidt naar Santiago de Compostella via de Haut-Quercy, het Pays de Collonges-la-Rouge en het dal van de Dordogne.

Route des Marches du Quercy –

www.vacances-en-correze.net. Deze route van Capdenac tot Brive doorkruist drie regio's met veel kastelen, kloosters en kerken die er vanaf de vroege middeleeuwen werden gebouwd; dit gebied lag toen op de grens van het hertogdom Aquitaine en het graafschap Toulouse.

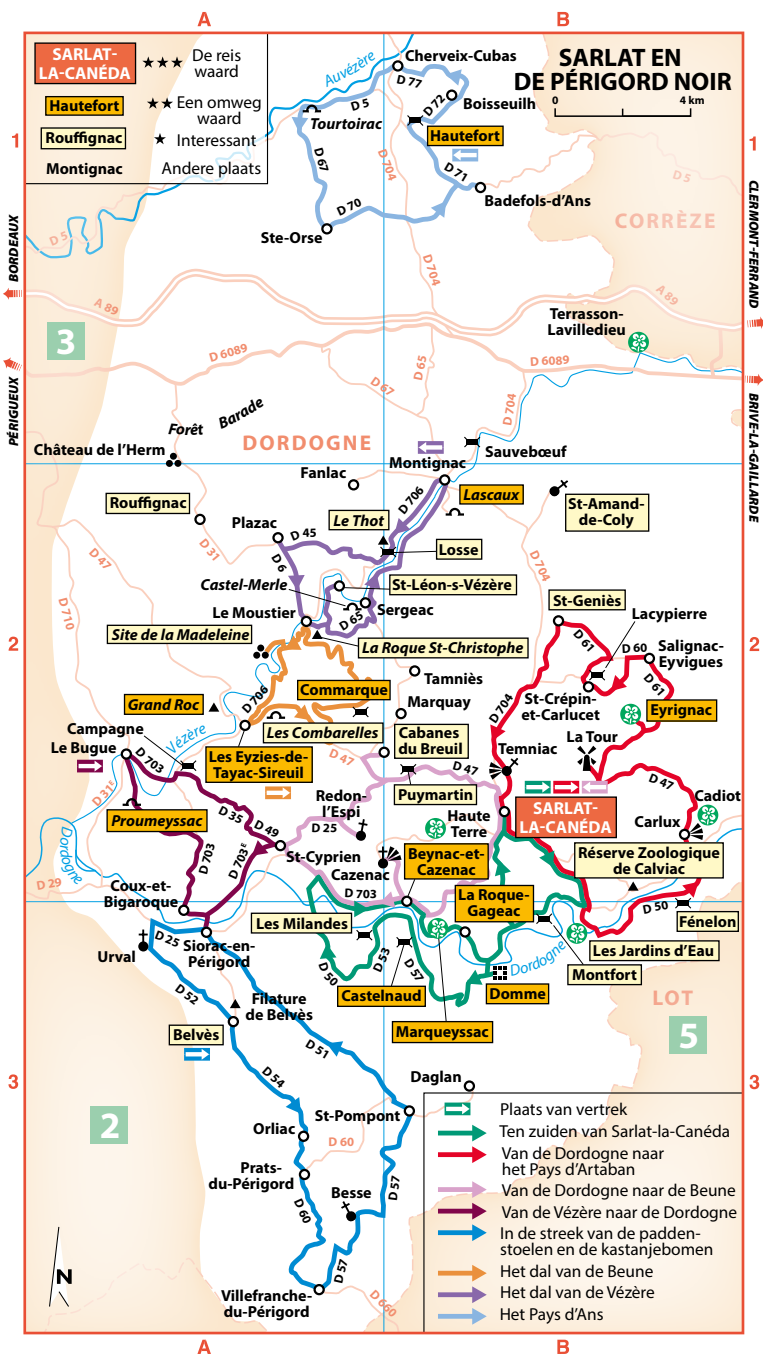
Gastronomie

Route des Vins de Bergerac –

routedesvinsdebergerac.jimdo.com. Route langs de wijngaarden van 140 wijnbouwers, die 13 AOC's maken.

Route de la Noix du Périgord –

SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR

Sarlat en de Périgord Noir **1**

Michelinkaart 329 - Dordogne (24)

▶ SARLAT-LA-CANÉDA★★★	92
▶ DE OMGEVING VAN SARLAT★★ EN RONDRITTEN	104
▶ JARDINS DU MANOIR D'EYRIGNAC★★	116
▶ BEYNAC-ET-CAZENAC★★	118
▶ DOMME★★	121
▶ CHÂTEAU DE CASTELNAUD★★	126
▶ JARDINS DE MARQUEYSSAC★★	128
▶ LA ROQUE-GAGEAC★★	130
▶ BELVÈS★ EN RONDRIT	132
▶ LES EYZIES-DE-TAYAC-SIREUIL★★ EN RONDRIT	136
▶ CHÂTEAU DE COMMARQUE★★	148
▶ GROTTTE DE LASCAUX★★	151
▶ MONTIGNAC EN RONDRIT	153
▶ ROUFFIGNAC★	162
▶ LE BUGUE EN RONDRIT	165
▶ TERRASSON-LAVILLEDIEU	170
▶ CHÂTEAU DE HAUTEFORT★★ EN RONDRIT	172

Sarlat-la-Canéda

9739 inwoners – Dordogne (24)

Sarlat met zijn middeleeuwse steegjes en gotische en renaissancistische herenhuizen ligt in een door beboste heuvels omgeven dal. 's Zomers is het een druk bezochte toeristische trekpleister in het hart van de Périgord Noir. Wie de beschermde monumenten in het historische centrum heeft gezien, begrijpt waarom de belangstelling zo groot is. Niet alleen de prachtige gebouwen, maar ook de marktstalletjes en de vele restaurants waar de truffel en de foie gras in ere worden gehouden, maken Sarlat tot de parel van de Périgord. Kom als het kan in het laagseizoen om het stadje in alle rust te bezoeken, en anders 's morgens vroeg.

ADRESBOEKJE: BLZ. 101

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – Plattegrond

(blz. 96) - 3 rue Tourmy - 24200

Sarlat-la-Canéda - ☎ 05 53 31 45 45 -

www.sarlat-tourisme.com - juli-aug.:

ma-za 9.00-19.00, zo en feestd. 10.00-

13.00, 14.00-18.00 u; april: ma-za

9.00-12.00, 14.00-18.00, zo en feestd.

10.00-13.00, 14.00-17.00 u; mei-juni en

sept.: ma-za 9.00-18.00, zo en feestd.

10.00-13.00, 14.00-17.00 u; okt.: ma-za

9.00-12.00, 14.00-17.00, zo en feestd.

10.00-13.00 u; nov.-maart: ma-vr

9.00-12.00, 14.00-17.00 u - gesl. 1 jan.,

11 nov., 25 dec.

Stadswandeling – Inlichtingen bij

het toeristenbureau - € 5,50 (tot 12

jaar € 3). Sarlat, een officieel erkende

Ville d'Art et d'Histoire, organiseert

stadswandelingen (1.30 uur) door erkende

gidsen, in juni-september ook

's avonds om het lichtontwerp van

Jacques Rouveyrollis te bewonder-

ren. In de zomer start om 18.30 u een

'verhalen en theater'-rondleiding (dag. beh. wo - € 10, kinderen € 5). De 'Carnets de Voyage' zijn rondleidingen die alle zintuigen prikkelen en de creativiteit de vrije loop laten (juli-aug., wo 18.00 u).

Audiotour – Inlichtingen bij het toeristenbureau - € 5 (2 uur - € 2 voor een extra headset). Audiotour op iPhone (bijgeleverd) en stadsplattegrond.

LIGGING

Regiokaart B2 (blz. 90)

Sarlat, de toegangspoort tot het dal van de Dordogne, ligt 63 km ten oosten van Bergerac en 90 km ten noordwesten van Cahors.

PARKEREN

Sarlat is gebouwd langs een noord-zuidas. De Avenue Thiers en de Avenue Gambetta leiden naar het oude centrum, dat zomers voetgangersgebied is. Aan de rand van het centrum is veel parkeergelegenheid.

EEN LANG WEEKEND IN SARLAT

Dag 1	's Ochtends een bezoek aan het oude Sarlat en 's middags een wandeling door het westelijk deel van de stad.
Dag 2	Rondrit ten zuiden van Sarlat (blz. 108) langs de Dordogne.
Dag 3	Bezichtiging van het Musée National de Préhistoire in Les Eyzies-de-Tayac-Sireuil (blz. 137) en van Lascaux II (blz. 151).

De voormalige Église Ste-Marie (Place de la Liberté) kreeg een make-over van Jean Nouvel.
P. Jacques / hemis.fr / ADAGP, Paris 2016

AANRADERS

Stadswandeling met gids, de verlichting 's nachts, de kleuren en geuren van de markt, smullen van *pommes de terre à la sarladaise* (een lokale aardappelspecialiteit), en de herdershutten in Breuil iets buiten Sarlat.

MET KINDEREN

Stadswandelingen speciaal voor kinderen van 8 tot 12 jaar in de zomer (*di en do 15.00 u*). Als uitstapje naar de omgeving is een bezoek aan de dierentuin in Calviac een leuk idee.

Wandelen

★★★ HET OUDE SARLAT

 Wandeling 1 aangegeven op de stadplattegrond op blz. 96.

Sarlat werd in de 19de eeuw door de aanleg van de Rue de la République, in de volksmond 'de **Traverse**', gesplitst in een vrij volkse wijk in het westen en een chiquere wijk in het oosten. De huizen hebben een typische bouwstijl, met binnenplaatsen en metselwerk van fraaie okergele kalksteen. De meeste huizen hebben in de loop van de eeuwen meer verdiepingen gekregen en bestaan uit een middeleeuwse begane grond, een verdieping in laatgotische of renaissancestijl, en een klassieke dakconstructie met lantaarns en een dakbedekking van *lauzes*. Het historische centrum is dankzij de geïsoleerde ligging ver van de verbindingswegen goed bewaard gebleven, maar renovatie kon niet uitblijven en in 1962 profiteerde Sarlat als een van de eerste steden van de **Wet Malraux**, genoemd naar de toenmalige Franse minister van Cultuur die de bescherming van cultureel en historisch erfgoed in Frankrijk initieerde.

Begin het bezoek aan het historisch centrum bij het toeristenbureau.

Ancien Évêché

Het paleis van de bisschop is nu een theater. Op de begane grond is het toeristenbureau gevestigd. Wandel over de Place du Peyrou om rechts van de ka-

Sarlat in de middeleeuwen en de renaissance

De naam Sarlat is vermoedelijk afgeleid van het laat-Latijnse *serrum*, 'heuvel', en *latum*, 'breed'. Later is de burcht La Canéda bij Sarlat gevoegd. La Canéda is afgeleid van het Latijnse woord *canetum*, 'rietkraag'. *Canet* is Occitaans voor 'riet'.

VAN ABDIJ TOT BISSCHOPSZETEL

Sarlat is ontstaan rond een **benedictijnenabdij** die eind 8ste eeuw werd gesticht en waar in de tijd van Karel de Grote de relieken van de H. Sacerdos, bisschop van Limoges, en zijn moeder, de H. Mundana, werden bewaard. De abten bleven oppermachtig totdat de abdij in de 13de eeuw door interne, soms bloedige conflicten, in verval raakte. Zo werd in 1273 tijdens de mis de abt vermoord door een pijl die door een monnik werd afgeschoten.

BISSCHOPSZETEL

In de **Jardin du Plantier**, waar duidelijk wordt hoe groot het bisschoppelijke landgoed was, bewerkten de monniken de wijngaard (*plantier* betekent 'kleine wijnstok') en de moestuin. Nu is het een park (*met speeltuin*).

In 1299 ondertekenden de gemeente, de abdij en de koning een onafhankelijkheidsakte genaamd 'het Boek van de Vrede', waarmee de stad het juk van de kerkelijke voogdij aflegde. Voortaan werd Sarlat door **schepenen** bestuurd. Vanaf dat moment was de macht verdeeld. Bij de verdeling van het bisdom Périgueux in 1317 verhef paus Johannes XXII Sarlat tot **bisschopszetel** van een gebied dat veel groter was dan de Sarladais. De abdijkerk werd kathedraal.

DE GOUDEN EEUW VAN SARLAT

In de 13de en vroege 14de eeuw veranderde Sarlat in een welvarende marktplaats, maar na de Honderdjarige Oorlog was het stadje ontvolkt en zielloos. Als dank voor de trouw en het hardnekkige verzet tegen de Engelsen (aan wie het stadje door het Verdrag van Brétigny in 1360 was afgestaan) verleende Karel VII Sarlat een groot aantal **privileges**, waaronder de toekenning van nieuwe inkomstenbronnen en de vrijstelling van diverse belastingen. De inwoners van Sarlat herbouwden hun stad. De meeste van de fraaie herenhuizen die nu de trots van Sarlat zijn, dateren uit die periode tussen 1450 en 1500.

EEN HUMANISTISCHE GEEST

De magistraten, de geestelijken, de bisschop en de hoogwaardigheidsbekleders vormden een belangrijke, bemiddelde burgerij, waartoe ook schrijvers en denkers behoorden, onder wie Étienne de La Boétie, die er het humanistische gedachtegoed verspreidde.

Daarna drukte de **contrareformatie**, waarin de ambtsadel een rol speelde, een stempel op de stad; het aantal kloosters (clarissen, recolleten), kapellen en ziekenhuizen nam toe en de kathedraal werd voltooid. Alleen de sloop van de stadsmuur aan het einde van het Ancien Régime was verontrustend.

EEN KWESTIE VAN DUELS

Een inwoner van Sarlat, François Louis Fournier-Sarlovèze (1773-1827), inspireerde Joseph Conrad tot de novelle *The Duel*, die regisseur Ridley Scott in 1977 verfilmde (*The Duellists* met Harvey Keitel, Keith Carradine en Albert Finney). Zowel Conrad als Scott werd gefascineerd door de 22 duels die de door de Spaanse veldtocht beroemd geworden generaal, een verdienstelijk cavalerist en licht ontvlambare vechterbaas, in negentien jaar uitvocht tegen Dupont, een andere generaal van Napoleon. In de film vindt het slotduel plaats in het Château de Commarque (zie blz. 148).

thedraal een blik te werpen op de **gevel** met gotische vensters op de eerste verdieping, renaissancevensters op de tweede en daarboven een Italiaanse renaissancegalerij. Die galerij werd later toegevoegd door de Italiaanse bisschop Nicolo Gaddi, een vriend van koningin Catharina de' Medici.

★ Cathédrale St-Sacerdos

Waar nu de kathedraal staat, stond in de 12de eeuw een kerk die bisschop **Armand de Gontaut-Biron** in 1504 liet afbreken om er een veel grotere kathedraal te bouwen. Maar de bisschop vertrok in 1509 uit Sarlat, met als gevolg dat de werkzaamheden meer dan een eeuw stillagen.

De huidige kerk werd in de 16de en de 17de eeuw gebouwd. De geveltoren staat nog op de **romaanse onderbouw**. De twee verdiepingen daarboven hebben blinde bogen en galmgaten. De derde verdieping is in de 17de eeuw toegevoegd. Het geheel ademt de sfeer van de late **Zuid-Franse gotiek**, die wordt gekenmerkt door een massieve uitstraling en een sober interieur. Wat bij binnenkomst vooral opvalt, zijn de enorme ruimte en hoogte. Het schip met kruisbooggewelf gaat over in een vijfhoekig koor met kooromgang. Bekijk ook de tribune met een orgel van de bekende 18de-eeuwse orgelbouwer **Lépine**. *Blijf op het plein.*

★ Maison de La Boétie

Dit bijzondere huis is een beetje het embleem van Sarlat. Het werd rond 1525 gebouwd door Antoine de La Boétie, de met strafzaken belaste baljuw van Sarlat, en is het geboortehuis van **Étienne de La Boétie** (1530-1563), een vriend van Michel de Montaigne, aan wie hij zijn hele bibliotheek naliet.

Onder de arcadeboog op de begane grond was vroeger een winkeltje. De twee verdiepingen in Italiaanse renaissancestijl daarboven hebben brede kruisvensters tussen met médaillons en ruitmotieven verfraaide pilasters. Op het met *lauzes* bedekte dak van het iets inspringende linkerdeel van het huis staat een weelderig versierde, moderne dakkapel.

Als een Lyonese 'traboule' loopt de **Passage Henri-de-Ségogne** vanaf de boog op de begane grond naast het Maison de La Boétie via een doorgang en onder een gewelf door naar het Hôtel de Maleville.

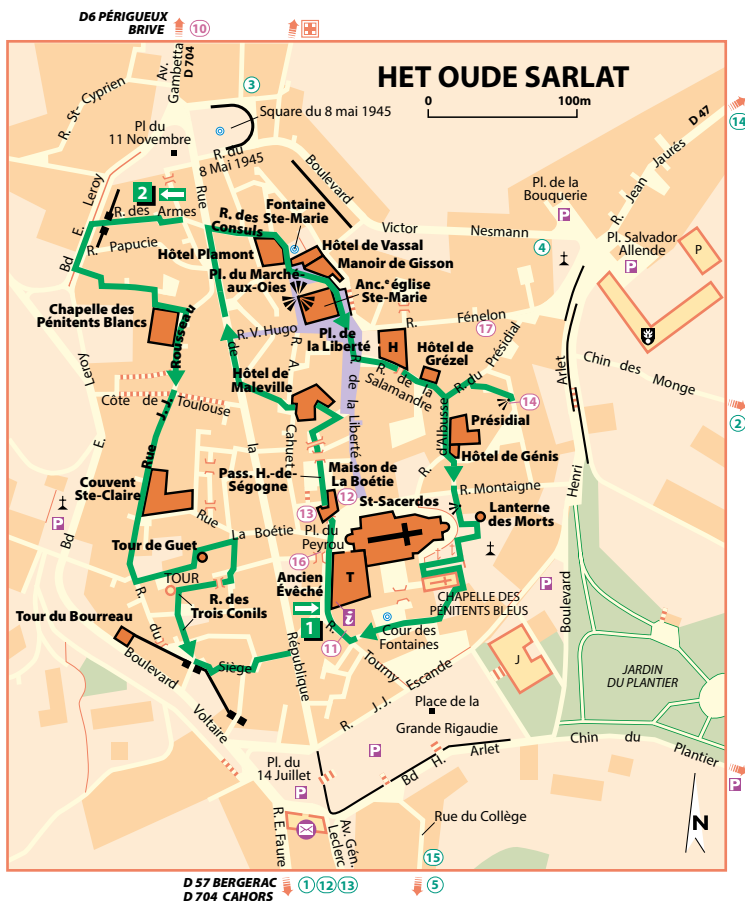
★ Hôtel de Maleville

Dit herenhuis is ook bekend onder de naam **Hôtel de Vienne**, naar de eerste eigenaar Jean de Vienne, die in 1557 uit een arme familie in Sarlat geboren werd en opklom tot superintendent van financiën van Hendrik IV. Later kocht de familie Melville het huis. Jacques de Maleville was een van de opstellers van het Franse Burgerlijk Wetboek. Het herenhuis ontstond midden 16de eeuw uit de samenvoeging van drie oudere huizen met verschillende bouwstijlen. Voor het hoge, smalle middendeel, dat op een toren lijkt, ligt een terras. De boog

SARLAT EN DE PÉRIGORD NOIR

van de hoofdingang daaronder is versierd met medaillons met de beeltenissen van Hendrik IV en een vrouw (Maria de' Medici, Gabriële d'Estrée, of een van zijn vele minnaressen?). Dit deel van het huis is met de linkervleugel verbonden door een hoekstuk met een uitkragend torentje. De rechtervleugel aan de Place de la Liberté eindigt in een puntgevel in renaissancestijl.

Neem de overdekte passage links van de ingang en sla de Rue du Minage ertegenover in naar de Rue de la République. Volg deze en neem rechts de Rue des Consuls.

OVERNACHTEN

Cordeliers (Chambre d'hôte Les).....	3
Couleuvrine (Hôtel La).....	4
Étape des Peupliers (Chambre d'hôte L').....	1
Maison des Peyrat (Hôtel La).....	2
Mas de Castel (Hôtel Le).....	12
Montaigne (Hôtel).....	13
Roche d'Esteil (La).....	14
Sarlat Côté Jardin.....	15
3 Jardins (Chambre d'hôte Les).....	5

UIT ETEN

Bistrot (Le).....	12
Bistrot de l'Octroi (Le).....	10
Chez le Gaulois.....	11
Jardins d'Harmonie (Les).....	13
Présidial (Le).....	14
Rapière (La).....	16
Vin au 10 (Le).....	17

JEAN NOUVEL

Deze Franse architect en stedenbouwkundige werd in 2008 met de Pritzkerprijs – de Nobelprijs voor architecten – onderscheiden. Hij ontwierp tal van internationaal beroemde gebouwen, waaronder het Institut du Monde Arabe en het Musée du Quai Branly, beide in Parijs. Hij werd in 1945 in Fumel (Lot-et-Garonne) geboren, groeide op in Sarlat en studeerde eerst in Bordeaux en later in Parijs. Geen toeval dus dat juist hij de Église Ste-Marie in Sarlat (zie blz. 98) restaureerde en het Vesunna in Périgueux ontwierp.

Rue des Consuls

De herenhuizen in deze straat zijn illustratief voor de bouwstijl die van de 14de tot de 17de eeuw in Sarlat in zwang was.

★ Hôtel Plamon

Aan het wapenschild in het driehoekige fronton boven de eerste poort is te zien dat dit complex van gebouwen uit verschillende perioden ooit eigendom was van lakenhandelaren, de familie Selves de Plamon. Het halfronde, uitspringende balkon in de bocht van de straat steunt op een ronde tromp om het verkeer niet te hinderen.

In de gevel worden alle bouwstijlen geïllustreerd die elkaar in Sarlat hebben opgevolgd: beneden twee spitsbogen uit de 14de eeuw, op de eerste verdieping drie vensters met hooggotisch maaswerk en op de tweede verdieping 15de-eeuwse kruisvensters. Op de binnenplaats prijkt een mooie 17de-eeuwse houten **trap** met balustrade. De vensters in de smalle Tour Plamon links worden naar boven toe steeds kleiner tot ze in de hoogte lijken te verdwijnen.

Fontaine Ste-Marie

In de koelte van een grot tegenover het Hôtel Plamon ontspringt een natuurlijke bron.

★ Place du Marché-aux-Oies

Het moderne beeld van de gans op dit plein herinnert aan de ganzenmarkt die hier vroeger werd gehouden. Het plein wordt omgeven door prachtige gebouwen met torentjes en hoektrappen.

Hôtel de Vassal

Dit 15de-eeuwse herenhuis op de hoek van de Place du Marché-aux-Oies bestaat uit twee haaks op elkaar staande gebouwen met een dubbel, uitkragend torentje.

Manoir de Gisson

Place des Oies - ☎ 05 53 28 70 55 - www.manoirdegisson.com - juli-aug.: 10.00-19.00 u; april-juni en sept.: 10.00-18.30 u; voorjaarsvak.-eind maart en okt.-half nov.: 10.00-18.00 u; half nov.-half jan.: 11.00-17.00, kerstvak. 10.00-17.00 u - € 7 (tot 15 jaar € 3,50).

Dit 16de-eeuwse herenhuis, ook wel Hôtel Magnanat genoemd, bestaat uit twee gebouwen die worden verbonden door een zeshoekige traptoren met een opmerkelijk puntdak van *lauzes*. Dergelijke torens werden tegen gevels gebouwd als teken van rijkdom en gaven de huizen de allure van een kasteel.

★ Place de la Liberté

Tot de Franse Revolutie heette dit centrale plein de Place du Roi. Naast grote caféterrassen wordt het aan de oostkant omzoomd door het **Hôtel de Ville**, het voormalige stadhuis, dat begin 18de eeuw na een brand werd herbouwd.

Vertaling	Henriëtte Gorthuis, Frans Lueb, Michèle Schedler, Marian van der Ster
Eindredactie	Jaap Verschoor
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Shutterstock/Pack-Shot
Oorspronkelijke titel	Périgord Quercy
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tiel) Hélène Payelle, Émilie Morin
Eindredactie	Luc Decoudin, Frédéric Denhez, Serge Guillot, Corinne Langlois, Denis Montagnon, Béatrice Peyret-Vignals, Nathalie Rouveyre-Scalbert, Stéphanie Vinet
Redactie	Christelle Le Déan
Grafisch ontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Omslagontwerp	Maria-Mirabela Dumbraveanu, Évelyne Girard, Thierry Lemasson
Cartografie	Didier Broussard, Maria Gaspar (beeldredactie), Marion Desvignes-Canonne, Mathilde Denanot
Met dank aan	

© Michelin

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tiel, 2017

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tiel
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Papiermolen 14-24
NL-3994 DK Houten
degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2017/45/409 - NUR 512
ISBN 978 94 014 3952 7

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.